

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetési-díjak
és reklamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A községi törvény.

A községi törvényjavaslat feletti vitaharc is immár elzúgott a törvényhozás mezeje felett. — Nékiünk, kik a nemes küzdelem passiv szemlélői valánk, szabad legyen a megtisztult harc terére lépniünk, s közelebb-ről számba vennünk az áldozatul esett, s diadalt aratott különösen azon eszméket melyek minket községi lakosokat közelebb-ről érdekelnek. — Hisz kiket érdekel e törvény közelebb-ről, ha nem minket? kiknek, mint honpolgároknak a hazában, mint községieknek a községben élnünk, halnunk kell, kik, e szorosán vett hazánk jövő felvirágzását épen e törvénytől váránk! — Csak hogy már egyszer nyilvánosan belett vallva azon eszme, hogy az államok alapja a községek. S ugy is van. Itt képződik a polgárság, itt földmívelés, ipar kereskedés; — ezek az állam bányái, melyekből véderőt, s az ahhoz való anyagi segélyt, a pénzt meríti. Megérdemlik tehát a községek, hogy belső éltök fejlesztésére, a törvényhozás részéről kiváló gond fordítassék. — És őszintén bevallva nem is hiányzott a törvényhozásnál minden részről a teljes jó akarat. Az eltérő nézetek csupán a rideg való és eszményi, a gyakorlati és elméleti ellentétes szempontokból merültek fel; — és, hogy a kormány javaslata jutott érvényre, habár itt, ott, bizonyos megszorításokkal is jár, — már csak azért is megnyugtatóan szolgálhat, mert sokkal köny-

nyebb leend a megszorításokat idővel, a nép fejlődésével tágitani, mint, a mily nehéz lett volna, a végsőig kiterjesztett, kezdetben sok botlás és visszaélésre vezethetett, joggyakorlatnak utólagos megszorítása. Annyi legalább bizonyos, hogy a később kitégítendő joggyakorlat, visszahatást előidéznai nem fog.

Nem is elvi, csupán gyakorlati nézetből lehetne, és szabad legyen, néhány észrevételek kockáztatni.

I. A törvény II-ik fejezetének 4. §-sa szerint a község hatósága kiterjed, a községben s annak területén lakó minden személyre, s létező minden vagyont. S kivétel gyanánt még is megengedtetik, hogy azon puszták tulajdonosai, kik közvetlenül a kir. adóhivatalnál fizették eddig adójukat, azon községhez tartozhatnak, melyet magok választanak.

Miért terjesztetett ki eredetileg a pusztabirtokosokra azon kedvezmény, mely szerint ők adójukat, közvetlenül a cs. k. adóhivataloknál fizethessék, legjobban megmondaná a volt abszolút kormány, mely a fizetés e módját kitalálta. Ha nem csalódnak, bizonyosan azért, hogy a nagy birtokos, a községi adó fizetése alól menekülést találjon.

Nem szándékunk a teherenyelőség elvét, a községi lakosok javára, gyakorlatban oda magyarázni, hogy a pusztabirtokosok, az államadó alapján aránylagosan járuljanak a községi adó fizetéshez; —

mert e summum jus, summa injuria is lehetne, mennyiben megesnék, hogy 500 községi lakos, családja minden tagjával együtt nem fizetne annyi községi adót, mint egy pusztai birtokos. Már pedig tudjuk, hogy a községi bíró akár holtra unhatja magát, míg egy nagy birtokos, ügyeivel igénybe veszi az ő segítségét; — az alatt a szegény közlakos a csirkepertől kezdve, élte ezer és ezer bajaival egész a végrendelet készítéséig, csaknem mindennapos vendég a község házábanál.

De hisz az érdekek kiegyenlítéséről gondoskodott a törvényhozás a 121 §-ban, — melyre, közbevetőleg legyen mondva, később rá jövünk. — Miért kellett tehát a pusztai birtokosokat, azon kedvezményvel ellátni, hogy ők, szabadon választhatnak magoknak községet?

Azonban, hátrányos lehet ez intézkedés az illető községre annyiból, a mennyiben az érdeklött pusztai, nem a község határszélén, de annak közepén, inclaválva, vagy épen a község alatt feketik. Lehet, hogy az, nem is régi allodiatura, de a közlegelőből képzett pusztai birtok, mely ősi időktől fogva a község határához tartozott. — Ebből, határfelbomlás keletkezhetik; — egyik község határa, fog egy másik község határa kebelében szerepelni, — mi a közigazgatást nem kevésbé zavarhatja.

A megyéknél ez a hátrány szintén tapasztalható; — ott van Szabolcsmegyéhez tartozó Püspök-Ladány; — itt van Békés-

TÁRCA.

Emlékjegyzeteimből.

(Vége.)

Melanie elpirult. Csak most láttam mily szép ő. Barátom, ha angyalt akarsz látni, e nőt nézd meg. Sugár, hajlékony termet, hosszan lebecsátott gazdag szőke haj, égszín szemek, fehér piros arc, a legszebb metszésű ajak a világon — mindez egy egyszerű kedves leányban összpontosulva — előtted áll a mennyország. Ah, barátom, ha csak ennyi (itt ujjával mutatta, hogy mennyi) fogékony-ság, műérzék van benned a szép iránt, ugy e leány látására térdre esel, — lerogysz barátom a hitvány porba.

Oriási füst-felleget fujtam magam körül, nehogy észrevegye mosolyomat barátom, kinek lelkesedése, megvallom, minden pessimismusom mellett, kellemesen érintett.

Pista tovább folytatta.

— És én ezental mindennapi látogató voltam a tiszteletesnél. Kedvem e napok folytán mind jobban kiderült, — a régi emberek is visszaszoktak a házhoz, a társas élet, melyet oktalan viseletemmel apám házában felforgattam — újra éledt, — szóval új világ kezdődött reám nézve. Oh, ezek szép napok voltak, mindig legszebb emlékeim lesznek hozzá csatolva. Hanem . . . ott e szónál el-

komorult Pista s egy nagyot nyelt utánna — a világon minden mulandó.

— Hja, hja, minden mulandó! ismétlém barátom utolsó szavait. S egyet sóhajtván, mélyen elszomorult lélekkel gondoltam pár nap előtt még teli tárcámra.

E pillanatban a vonat hosszan füttyentett; közeledett az állomás.

— Halld csak barátom, mindjárt befejezem — szólt Pista. A mult napokban apám megbízásából Pestre kellett mennem. Egy hétre távoztam. — Midőn visszatértem, természetesen első dolgaim közé tartozott Melaniet felkeresni. Nagy meglepetésemre senkit sem találok a kiket kerestem. Egy ácsorgó cselédőt tudtam meg, hogy a tiszteletes azelőtt 3 nappal s ezután Melanie egy fiatal ember társaságában elutazott.

Balsejtelem szállott meg.

— Ki volt az a fiatal ember? beszélj! parancsoltam a cselédnek.

— Nem tudom uram. Azon urat, ki kisasszonyunkkal elutazott soha sem láttam. Én meg mint a féle külső cseléd nem is tudok meg mindent, mi odabenn történik. Különben is az az ur éjjel érkezett s korán reggel az aradi vasutal elutazott.

— S nem hagyott a kisasszony semmi írást hátra?

— De igen, ifju uram, egy levelet a tiszteletes ur számára el is vitte utánna a staféta nyomban.

Csak annyit mondhatok még, hogy a kisasszony szeme nagyon ki volt sírva.

— Hah, megszökött. Áruló volt. Megesalt, így tomboltam magamban. Felhasználták a tiszteletes távollétét, de nem marad bosszútalan nemtelen eljárásuk. Megyek utánuk s bárhol találjam a csábítót, megölöm, irgalmatlanul lelövöm mint egy ebet. —

— De barátom — szóltam Pistához — ahhoz nincs jogod; hisz azt sem tudod szeret-e az a leány?

— Azt nem is szokta becsületes ember dobra ítni, hogy egy leány szerelmes belé. Őszinte voltam hozzá mindenben a mi saját hibám, vétkem volt; de a mi e nő titkai közé tartozik — jó barátom vagy, de még neked sem akartam megmondani, hanem vigyázatlan voltam, — elárultam magamat.

— Becsületes gondolkodás barátom; — hanem adok neked egy jó tanácsot. Könnyen félreértés lehet a dologban: te azt a leányt nemde ártatlannak hiszed?

— Hohó — arra esküt teszek — szakított félbe Pista, — hanem a csábító, ah, ha azt megtalálom. . .

— Engedj beszélni, szóltam türelmetlenül. Nem történhetett valami szerencsétlenség, melynek a leányt szükségkép elkeltet e körből hívnia?

— Meglehet, — de az a fiatal ember. . .

— Mindjárt. Voltak a leánynak testvérei?

ben Komlós, — elébbi Biharhoz, utóbbi természeti fekvésénél fogva Csanádhoz kívánkozik; — a szükség nem sajnálná más-ként rendezni, — a kegyelet vissza tartja. De e baj régi a megyéknél, — a község-keknél, bár kicsinyben, most támad.

És a község, melyhez a puszták birtokos jövőre kíván tartozni, a törvény értelmében megkérdetetik, de az a melytől el-akar szakadni — nem.

Franciaországi események.

Folyton tart a csatázás, még pedig a legnagyobb elkeseredettséggel. A kormány seregei igen előnyösen működnek ugyan, hanem határozott győzelmet még eddig nem voltak képesek produkálni. A párisi erődök Mont-Valérien kivételével mind a felkelők kezében vannak, ágyúval s löszerekkel meg épen bővelkednek, s növeli bátorságukat a versaillesi kormány lágymelegsége. Párisban magában még mindig nagyobb dologra készülnek, a békealkuvásokról hallani sem akarnak. A legnagyobb rendetlenség s zavar uralg a fővárosban, melynek boldogító kormányzója a legnagyobb zsarnokság mellett sem tudnak véget vetni a zavarnak. — A commune egy tagja — Pyat Felix — egy rendelet-javaslatot tesz közzé: Párisra és Franciaország szabad városaira nézve mártól kezdve az ugynevezett nemzetgyűlés, mely Versaillesben ülés, nem létezőnek tekintetik, s tevékenysége semmis. — Tagjai felkelők s a párisi és más szövetséges commune-k által mint olyanok tekintendők. A szövetséges községek nemzetőrei bizatnak meg a jelen rendelet végrehajtásával.

A versaillesi csapatok Párisba bevonultak volna némely sürgönyök szerint, s ha ez csakugyan való, a commune napjai megvannak számlálva.

A párisi commune f. hó 6-án a következő rendeletet bocsátotta ki: Tekintve, hogy a versaillesi kormány minden emberi és hadi jogot lábba tapod, s hogy oly borzalmas tetteket követ el, minőkkel az ellenség sem becstelentette meg magát, hogy a párisi commune képviselői arra vannak hivatalva, miszerint két milliónyi lakosság becsületét és életét védjék, mely sorsát gondjaikra bizta; tekintve, hogy erélyes lépéseket kell tennünk, rendelkeztek:

1) a versaillesi kormánnyal egyetértésben vétkes egyének rögtön elfogatnak s bebörtönöztet-

— Egy fiut hallottam többször említeni.
— Nos, miért ne lehetett volna az a fiatal ember Melaniének testvére?
— Hiszen az megtörténhetett, de hát mit te gyek?

— Pista barátom, ne nevettesd ki magad, eredj haza szépen; a lelkész mindenről fel fog világo-sítani.

Pista hallgatott.

A vonat épen ekkor állott meg.

— Nos, barátom, fogsz-e határozni?

— Jól van megteszem, a te tanácsodra, szolt hosszas habozás után s kezet szorítva elváltunk egymástól.

— Mint változik az ember, gondoltam magamban, midőn egyedül maradtam. Ki hitte volna, hogy e fiu, ki haszontalan idő vesztegetésnek tartott minden lépést szerelmi ügyekben, rövid idő alatt minden ok nélkül s legdühösebb Othello legyen!

E találkozás után alig két hétre levelet kaptam Pistától. „Édes Kálmán! — így kezdé sorait. — Nagy köszönettel tartozom neked, hogy józan tanácsod által egy oktalan lépéstől visszatartottál. Nem tagadom, hogy elválásunk után, még habozásom nem oszlott el rögtön; hanem, miután eszméimet egy kissé rendszeresítém, magam is azon meggyőződést vontam le, mikép okvetlenül tévedésnek kell lenni a dologban — azért minden további látogatás nélkül haza utaztam. Otthon nem tudták mire vélni távolléteket, azért megérkezé-

nek; 2) egy jury nevezendő ki, mely az illetők ellen emelt vádakot 24 óra alatt megvizsgálja; 3) a jury 48 óra alatt határoz; 4) a vétkeseknek találják kezesekül fognak szolgálni a párisiak számára; 5) ha a versaillesi kormány az elfogott párisi harcosokból valakit kivégez, a kezesekül le-tartóztatottak közül érette megtorlásul három egyén lövendő agyon, kik is sorsolás útján határozatnak meg; 6) minden hadi fogoly e jury elé kerül, mely a fölött határoz, vajjon legott szabadon bocsátandó-e az illető, vagy kezesül tartandó meg.

Páris a rémuralom idején. A Párisból levél útján jött hírek 5-én reggelig terjedtek s a párisi érsek elfogatását jelentik. Mi e rendszabály oka, az nem tudatik. Ellenben ismerik Assy elfogatásának okait. A commune ugyanis bizonyítékokat talált, miszerint Assy annak idején valóban elfogadott pénzt Rouhertól, hogy Schneider gyáros és kamraelnök kárára a creuzoti munkásokat fölláztassa. Azt is mondják, hogy van ok hinni, miszerint Assy még nem szakítá meg viszonyát a bonapartistákkal. Különbön ugyanazon gyanuban vannak a nemzetközi munkásegylet más vezetői is. A commune uralmát az utolsó három nap vereségei nagyban megingaták. A nemzetőrség igen nagy része Párison kívül van ugyan, de oly állapotban, hogy van ok hinni, miszerint a harc néhány nap múlva véget ér. A csöcselék még a commune-t pártolja, s a nemzetőröket, kik a 3-ki harcra haza jöttek, igen rosszul fogadta. Különösen dühösök a nők, kik általában ismét nagy erélyt fejtenek ki, mi abból is kiténik, hogy sokan férjeiket a csatába kísérték. E nők közé tartozik Eudes tábornok neje is, ki egy pillanatra sem távozik férje oldalától.

A Mont-Valerien első áldozata a 218. zászlóalj vezetője volt, kinek emberei azután mind elfutottak. A 3-ki csatáról Párisban igen zavaros hírek keringenek. Mi Flourenst illeti, úgy látszik, valóban elesett. Állítólag egy csendőr kardjával épen akkor szurta őt át, midőn egyik házba akart menekülni, hogy paraszt ruhába öltözködjék. Duval tábornok föbe lövetett, mert nem akarta magát megadni. Nem igaz, hogy egy intézet növendékei, midőn a neullyi templomból kijöttek, bombák által megölettek volna. Azonban más nők, férfiak és gyermekek megölettek Neuillyban a golyók által. A második harcban a versaillesi csapatok 4 halott és 12 sebesültet vesztek.

A nemzetőrség Páris környékén épen oly kegyetlenül requiral, mint előbb a poroszok. Fonte-

sem kétszeres örömmel fogadtatott. A lelkész is jelen volt. Találtam alkalmat, hogy egyedül szólhassak vele. Mindenről felvilágosított. A Melanie levele szerint ugyanis a lelkész elutazását követő napon megérkezett Melanie fitestvére, hogy szegény Melaniemat súlyos beteg anyjához hazavigye. A helyzet sürgetősége rögtön intézkedést követelt s ez okozta aztán, hogy a reggeli vonattal Melanie elutazott. Ma vettük a tudósítást, hogy a szegény anya kiszendetett. Méginkább kell tehát most Melaniét szeretnem. Igen szeretem őt, most már bevallo. S ő? Bár soha sem mondta, de tudom, hogy boldog vagyok. stb. stb. Eddig tartott Pista barátom levelének minket érdeklő része.

* * *

A tovább történeteket később tudtam meg, midőn egy izben H.-falván utaztam keresztül, hol barátom lakott. — Hozzá szállottam. Egy pár vidám ember sietett elém: Pista és egy angyal kis menyecske, minőt nekem Pista elbeszél, s ez volt Melanie az én boldog barátom, boldog kis felesége.

— Még egyet Pista — szoltam hozzá. A mi ellen annyira fel voltál ingerülve — atyád boldogítási szándéka teljesült-e?

— Nézz ide s azzal boldogan mosolygó neje kezeit gyengéden ajkaihoz voná. — Ennél jobb felelet nem kellett nekem. —

— Hát én „vén bűnös“ jutok-e valaha ennyire!

M—s.

nay aux Roses falura 1000 franknyi hadi adót vetettek, s midőn a község azt lefizetni nem tudta, a nemzetőrök egy szomszédos faluba vonultak, s ott 2000 frankot csikartak ki. A vaspályák mindennapi bevételét a commune lefoglalta, állítólag azért, hogy a pénz ne Versaillesba küldessék. A Lyonból Versaillesba csapatokat és löszert hozó vonatokat Tourson és Le Manson át kénytelenek kerülni, mert a párisi körvasut, mely e két fontos vonalat összeköti, a lázadók kezében van.

Republikánus mozgalom Londonban. A londoni republikánus klubok különböző ágazatainak küldöttei f. hó 5-én este Holborn városnegyedben a Wellington-zeneteremben, összejövetelt tartottak. Az elnöki széket Odgert foglalta el; a csekély számú angol demokratákon kívül jelen voltak még a külföldi nemzetközi társulat Londonban időző néhány tagjai is. Az összejövetel tulajdonképeni tárgya a kibocsátandó republikánus program megvitatása volt, mely szükségesnek mutatkozott annyival is inkább, mivel némelyek communista és socialista alapelveket szerettek volna eme programba becsusztatni, melyeket azonban az angol demokraták nagyobb része gyakorlatiatlanoknak nyilvánított.

Az elnök megnyitó beszédében oda nyilatkozott, miszerint az összejövetelben jelenleg azért nem vesznek a tagok nagyobb számban részt, mert azon hír terjedt el, hogy a rendőrség ez összejövetelek miatt házmotázásokat tett azon helyiségekben, hol eddig a párt gyűléseit tartotta; e hir azonban alaptalan. A programot illetőleg, melyet kibocsátani szándékoznak, elnök célszerűtlenségnek nyilvánította, holmi gyakorlatiatlan tervekkel fel lépni s szerinte a bizottság kívánatosnak tartja, hogy a republikánus klubok ez idő szerint egyedül a következő határozatok kimondására szorítkozzanak: 1) a társulat befogad mindenkit tagul, ki a republikánus elveknek barátja; 2) a republikánus visszautasítja a monarchikus és aristokratikus intézményekben otthonos örökösödési elveket, valamint a születéstől feltételezett minden mester-séges megkülönböztetést és kiváltságokat. E határozatok egyhangulag elfogadtattak.

Legújabbak.

Páris, april 10. A Notredame székesegyház több magánházzal együtt kirabolatott. — Jules Favre ma Fabrice német tábornokkal értekezett Versaillesben.

Versailles, april 9. A Champs Elyséen valószínűleg elkeseredett harc fog kifejlődni. Chatillonnál 200 rendőrt elfogtak a felkelők.

Páris, april 9. A Verité szerint Henry fogoly felkelő tábornok örét megölvén, ennek ruhájában az orleansi vasutvonalon Párisba szökött vissza, — Palikao Versaillesbe érve, felajánlotta szolgálátát. — Itten számos jezsuita agyonlövetett.

Versailles, april 10. Tegnap ismét erős ágyuzás hallatszott a kormánynak a neullyi hídnál felállított ütegei s a felkelők között; a maillót kapunál semmi komolyabb esemény nem adta elé magát; ma reggel ismét heves ágyuzás folyik.

Páris, april 9. Itten biztonsági választmány alakult, melynek élén Ravoult, Rigault és Gournet állanak, s mely a commune tagjainak elfogatását tüzte ki feladatául s több tagot már el is fogott.

Bécs, april 10. Tegetthoff altengernagy temetése a császári hercegek — számos küldöttségek, a főváros minden celebritásának és rop-pant néptömegnek jelenlétében ment végbe.

Levelezés.

B.-Csaba, apr. 8.

A mi kedves műkedvelőinkre vonatkozó, apr. 6. megjelent tudósítás tapintatos írója annyira az előadás behatása alatt állott, hogy nem is juthatott figyelme azon tisztelt férfiura, a ki azon hatásnak egyik jelentékeny okozója volt.

Mindaddig, mig érzelmeink alakulása érzelmeink

közreműködésétől függ, valamely tárgy hatásában környezetének részességét el nem ismernünk nem lehet. Mennyire más egy szép nő igézete viruló kertjének virágai között, mint a kopár föld szürke porán! Épen így különbözik a színész azon hatása, melyet egy izléssel berendezett színpadról gyakorol attól, melyet hasonló játékkal a pusztai deszkákról keltene. Innét a figyelem, a költség, melyet a színpadokra fordítunk, fordítanunk kell.

Azon tisztelt bizottság, mely nálunk a műkedvelői előadásokat Vidovszky János ur vezetése alatt intézi, a színpad minőségének fontosságát belátja s működését ezen belátásához szabottan kezdte meg. A régi színpadi felszerelvények részint megkoptak, részint elrongyolódtak; ezeket tehát sem együttesen használni, sem az összhangoztasság tekintetéből részlegesen javítani avagy pótolni nem lehetett; következőleg nem volt egyebet mit tenni, mint az egész színpadot minden hozzátartozójával együtt megújítani. Az ezen következőt való eljutás nem volt nagy dolog; de aztán a kivétel, különösen a kivétel festészeti oldalának nehézségei és fenyegető költségei megdöbbentették az embert. Az az, hogy megdöbbentették volna, ha Csabából a sok rossz mellett minden jó is ki nem telnék.

Ki ne ismerné nálunk a Haan-okat? Van belőlük elég, de azért mégsem annyi, hogy még többet is nem használhatnánk. Ha előneveket osztogathatnánk, ezen urakat így tisztelném meg: „közhasznú.“ Kell régész, ott van Lajos; kell bányász, ott van Vilmos; kell festész, ott van Antal; kell író, ott van Albert. De nagyon tévedne ám, aki azt gondolná, hogy ezzel mindegyiknek egész hasznavehetősége meg van jelelve. Korántsem. Ők a szerepeket cserélgethetik is egymással, nem csak, sőt mindegyik a magáét még egynéhány meg nem nevezett tudománnyal vagy művészettel meg is toldhatja, például a bányász — nem tényleges értelemben — egyuttal festész is. Közhasznú képességek gyakorlati közhasznúságát azonban annak köszönjük, hogy a jó ügy pártfogása ép úgy természetök, mint a nevékre emlékeztető kakasnak a kukurikolás. Most is, midőn az aggasztó kérdés felmerült: hogy eszközöljük a függönynek, az oldalfalnak, a hátfalnak, szóval az egész festendő felszerelvénynek festését? előáll a leányiskola kezdeményezőinek egyike és egyszersmind pénztárnoka, Haan Vilmos ur s azt mondja: „én mindent elkészítek — ingyen.“ És hozzáfogott a nagy munkához, és dolgozott naphosszat, dolgozott három hétig, dolgozott oly eredménnyel, hogy színpadunk a legkényesebb közönség előtt is becsülettel megállhat.

Ilyen ember megérdemli a megemlékezést, megérdemli a köszönetet! Ő tette lehetségessé, hogy színpadunk megújítása alig került 250 forintba, hogy az első előadás 209 forint jövedelme után alig van még a színpadon 40 forint tőher, hogy a még következő előadások jövedelme majdnem tisztán a leányiskolára néz.

Éljen Haan Vilmos ur!

Ujdonságok.

+ **Hoffmann Pál** a tudós egyetemi tanár s országgyűlési képviselő az ünnepeket városunkban, rokonai körében tölté.

+ **A föltámadás ünnepélye** szép idő mellett, fényesen ment véghez. Két év óta a kedvezőtlen időjárás miatt nem tartathatott meg a körmenet, hanem annál többen vettek részt a szombat estiben, roppant néptömeg kísérte a menyzetet, s mi sokaknak vissza tetsző is volt, az ének szüneteket betöltő zenekar oly talp alá való darabokat játszott, mely talán nem is volt összeegyeztethető az ünnepély méltóságával. — Egy körülmény nem kissé zavaró a közáhitatot; a városháza utcát éktelen folyóka metszi át, melyből a sárvíz sosem fogy ki, s gondos előjárásunk figyelmét ez annyira kikerülé, hogy eltérve a gyakorlattól, — ez alkalommal különös gondot fordítani legalább a

menet által érintett utcák tisztaságára, meghagyta e kátyút, s ha ezt rossz akaratból nem tette, bizonyára az ünnepély emelését célzá vele. — Fel- emlíjük még, hogy a Silberstein testvérek boltjukat három napi folytonos zárvatartás után, épen a körmenet alkalmával látták jónak kinyitni.

+ **A finaceok kitétek** magukért, midőn a napokban a polgári kaszinót hárman, nyakig fülig fegyverben meglepték, egy ártatlan pipa lefoglalására, melynek az a szerencsétlensége volt, hogy a szerencse sorsjátékára jutott, hanem ez a körülmény a vitez uraknak nem volt feljelentve. — A prédát aztán nagy diadallal cepelték haza. S most csak azt kérjük volt-e joguk a heves uraknak egy nyilvános egyet helyiségét felkutatni városi képviselő nélkül.

+ **Gassner Károly** városunkban széles körben ismert sertés kereskedő a napokban mint a „Lloyd“ írja, s magán hírek is erősítik Pesten meghalt.

+ **Honvédeinkre nagy a panasz**, az őrház unalmait azzal vélik elűzni, hogy az elmenők nem csekély botránkozására ékes baka frazisokban adják ki a piros nadrág tüzeit, s ez emelkedett modort leginkább akkor használják, ha hölgyek mennek el az őrtanya előtt. Jó volna ám erre is tekintettel lenni, mely bizony nem sokat hoz a honvédeink felőli közvélemény konyhájára.

Tisztelt szerkesztőség! A „Békés“ 28-ik számában közölt postai sikkasztás felvilágosítására nézve, kérem a következő nyilatkozat közlésére:

Mindenekelőtt szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az állítólagos sikkasztási tény sincs ez ideig bebizonyítva, a mennyiben a meghamisítottnak állított levélboríték nem a kézbesítő postahivatalnál mutatott fel, s ennek további hivatalos eljárás végett adatott által, hanem az illető általvevő által közvetlen panaszlónak küldetett vissza s ez által is a pecsételen történt hamisítások csak akkor mutattak fel, midőn alulirt részéről az elveszettek állított s panaszló által követelt 50 frt megtérítése megtagadtatott.

De azon esetben is, ha már a sikkasztás be is lenne bizonyítva, — még mindig kérdés marad, hogy az hol és ki által követtetett el, mert miután a kérdéses levél, mely itt adatott fel, és Szarvasra szólott, több póstahivatal utján ment keresztül, s így az, hogy hol és ki által sértetett meg, csak is az előleges nyomozások utján deríthető ki.

Ebből kifolyólag egyáltalában meg nem fogható a törvényszéknek minden törvényes formák mellőzésével és a Bach-féle kormány idejében a Gendarmok által teljesített szokott közbiztonsági okozó eljárása, akkor, midőn a nélkül, hogy constatálta volna az állítólagos büntény ki által lett elkövetését, a bünygyi vizsgálatot közvetlen ezen postahivatal ellen rendelte el.

Mi az állítólagos megelőző sikkasztásokat illeti, szükségesnek tartom felvilágosítani, hogy azok nem hasonneműek, a mennyiben azok ajánlott levelekben foglalt kisebb összegek eltulajdonítására vonatkoznak, egyébiránt az ezt elkövető és saját bűnét bevalló volt postakiadó már régebben a törvény kezeiben van.

Grimm János
gyulai póstamester.

Vegyes hírek.

— **Tegetthoff Vilmos** tengernagy, april. 6. Bécsben meghalt. Ausztria kevés képzett tengerészeinek egyikét veszté benne. 1827-ben született a stájer Marburgban s atyja, ki a szárazföldi seregben őrnagy volt, már fiatal korában adta be a velencei tengerészeti iskolába. 1845-ben a tetteges szolgálatba lépven, gyorsan emelkedett és 1857-ben korvetta-kapitány, 61-ben pedig sorhajókapitány lett. 1864-ben részt vett a helgolandi csatában s 1866-ban mint altengernagy ő vivta ki a lissai győzelmet Persano fölött, mely utóbbi azonban nagy részben maga volt oka az olaszok vereségének. 1868 marcius 6-án az osztrák magyar tengeri hajóhad főparancsnokává nevezetett ki s mint

ilyen többször megfordult Pesten is, s legutóbb a delegáció ülésfolyama alatt, midőn is a tengerészeti költségvetést védelmezte. Az életben mint kedves modoru embert ismerték, pedig élcelni nagyon szeretett. A mult évben József főherceggel egy honvédségi gyakorlatnál volt Pesten. A főparancsnok látható meglegedettséggel a zászlóalj s Tegetthoffhoz fordulva azt mondá: „Meglássá, tengernagy ha alkalom lesz rá, honvédeim bátorsággal fognak verekedni.“ — „Bátorsággal, főség, igen — válaszolt a tengernagy, — de ágyuk nélkül.“ — Erélye és tudományossága kiváló helyett juttattak számára az osztrák tengerészek között, hanem lissai győzelmét tulbecsülték, mert Persano ügyetlensége s maig igazolatlan erélytelensége az érdem egy részét kétesse teszi. — Halálát tüdőkök okozta.

— **Karczagi nevezetesség.** Karczagon egy csodagyermeket bámulnak, ki a legsötétebb szobában a földre dobott tűt, vagy bármí apró tárgyat, mint világos nappal, rögtön meglátja. E csodagyermek szeme épen olyan mint a tengeri nyulé s a sötétben tűszugárzó fényvel bír.

— **Rádayád.** 1864-ben a soproni sz.-benedek-rendi székház igazgatójának szobájából, annak távollétében 120 forintnyi pénzérték és 12 ezüstkanál oroztatott el. Ezt is amaz is érte a gyanu, de ki követte el az orzást, végre is ki nem derült. Mult héten immár a nevezett székház mostani igazgatója levelet kapott gr. Rádaytól Szegedről, melyben tudósítatik, hogy 1864-ben ezen és ezen napon egy kolduló szerzetesnek öltözött csavargó által 120 forint és 12 ezüstkanál oroztatott ki szobájából, adjon tehát feleletet, az elorzott érték csakugyan ennyi volt-e, mert a tettes már Szegeden van. — A lapok által már pár nap előtt közölt Rádayádról, melynek színhelye a ceglédi indóház volt, most azt írják, hogy az régi dolog.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

(R.) Lövinger csabai terménykereskedő ur által kieszközölt vasuti kimutatás szerint a csabai v. állomáson feladott árúk mennyisége volt: v. m.

1867/8. évben kerekszám	950,000
Ebből dohány, szarvasmarha, sertés és az orosházi küldemények címén le c-a	250,000
Marad Csabára	700,000
1868/9-ben Csabán feladott	840,000
Ebből mint fentebb le c-a	240,000
Marad	600,000
1869/70. Csabán feladott	600,000
Ebből le	200,000
Marad	400,000

Készletben Csabán lehet még c-a 200,000, mely a fentebbi összeggel 600,000 v. m. tesz.

Ezen kimutatás szerint csabai feladás címén az elmúlt három év mindegyikére átlag lehet 500 v. mázsát számítani, megjegyezven, hogy az 1868/9. év sanyaru, az 1869/70. középszerű volt.

Ha a csabai köut készen lesz, s tőkéletes jó karban tartatik, ha ezen ut a főirányokban folytatattatik — mert a kijelölt vonalat csak a kezdet kezdetének vehetjük — a városba behordandó termény a fentebbi átlagot tetemesen növelendí, de csak a fentebbi számot véve is ez uttal alapul, ha a városból kiszállítandó áru v. mázsájától egy krt számítunk, mert úgy emlékezem, hogy a helybeli kereskedők ennyit ajánlottak, már ez is évenként 5000 ftot tesz, a mennyi már magában elég arra, hogy a fentartási költség fedezze, és a befektetett tőke körülbelől 10 év alatt törlesztve legyen.

Azonban mondom a kijelölt vonalat csak kezdetnek veszem, mely a célnak magának meg nem felelhet, mert a magtárakat azon csekély vonalon összezsúfolni nem lehet, azonfelül a hetipiacot is tekintetbe kell venni, mely tudjuk mily mérveket öltött már is.

De ha a piacot kikövezzük is, a mi legféljebb 1/2-ad annyiba kerül, mint a kijelölt vonal, tehát összesen 60—70,000 ftba — így is meg vagyok győződve, hogy az e részen nyerendő városi jövedelem ugy a tatarozási költséget, mint a tőke megkerülését rövid idő alatt könnyen fedezendí, nem számítva, hogy az ut a város fejlődésének nagy lendületet adand, s nem azt, hogy ezen kis vonalon is mennyi idővesztéség, mennyi kár az igákban lesz megkimélve.

Azért hát csak bátran előre és — nur keine halben Maszregeln!

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

April 1-én török sorsjegyek, april 15. 1864., máj. 1. braunschweigiak május 15. magyar sorsjegyek jun. 1. 1864. 1839., török sorsjegyek, jun. 1. meiningeniak, aug. 1. török braunschweigi sorsjegyek.

A legjobbat és legajánlatraméltóbbat nyújtja
az általunk rendezett

Sorsjegytársaság

A) 52 db. sorsjegyre
melyek a legnagyobb nyereményekkel és évenként 23 húzással bírnak. — Ez áll a következő sorsjegyekből:

5 db. 100 frtos magy. dijsorsjegyből főnyer. 250,000, 200,000 frt
1 db. 1/2 1839-ki Rothschild " " 300,000, 280,000 frt
20 db. braunschweigi 20 talléros " " 80,000, 50,000 tal.
5 db. 100 frtos 1864-ki " " 220,000, 500,000 frt
1 db. 400 frankos török " " 600,000, 300,000 frk
20 db. száz-meiningeni " " 40,000 forint

tehát majdnem minden hónapra 2—3 húzás esik.

Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 300 frankos török sorsjegyekre évenként 6 húzással, főnyeremény 600,000 frank, legkisebb nyerő 400 frank aranyban és 1 db. 1/2 1839-ki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 frtos magyar dijsorsjegyekre, főnyeremény 250,000, 200,000, frt stb. adómentes, havonkénti 6 frtos részletekben.

Az első 6 frtos részlet lefizetésével mindenki, a 20 részlevő mindegyike, egy részletjegyet kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalvák, melynek nyereiből a reá eső részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 frtos magyar sorsjegy, 1 braunschweigi, 1 százmeiningeni és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.
B) 1 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 2 frank aranyban és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.
C) 1 db. 100 frtos magyar dijsorsjegy eredetiben kézbesítetik. — Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet. — Huzás jegyzékek minden húzás után ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesítetnek.

Magaziner és Sterk
27) 5—6
váltóháza Pesten, Deák Ferenc-utca 7-dik szám.

Mindenemü sorsjegyek egyenként részletfizetés mellett a legjutányosabban.

KELLER ÉS ZSITVAY
selyem és női divat-kelme raktárunkban
PESTEN 8—22

Szervitater 6-ik szám.
A legújabb selyem, gyapju és gyapot női divatkelmek,
KÉSZ NŐI RUHÁK,
ÉS MINDENFÉLE FELÉLTŐK,
valamint több más női divatecikk
dús választásban és lehető jutányos áron kaphatók.

Saját szabóműhelyünkben készítettnek ruhákat a legújabb divat szerint gyorsan, izlésteljesen és jutányos árák mellett.
Kelmementák vidékre készséggel küldetnek, a megrendelések pedig kiváló figyelemmel és gyorsan hajthatnak végre.

Lyoni selyem-kelmékből gyári raktár.

Árverési hirdetés. Néhai Geyer Ferenc árvái és örökösei javára Geyer Rudolftól lefoglalt Gyula városában, a nagy vásártéren fekvő gőzmalom helyiségén f. 1871. év aprilhó 21-én d. e. 9 órakor 1 drb gőz gép és a malomhoz tartozó összes szerkezet kövekkel, kerekkel, szíjakkal, a pitlézéshez megkivántató több rendbeli szítákkal és rostákkal együtt nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elárvereltetik.
Gyulán april 4. 1871. 35)

Bandhauer György
kiküld. végrehajtó bíró.

100 akó 1870-ki termésű igen jó s valódi TOKAJI ASZTALI BORT 2 akós hordókba lefejtve, elköltözés végett, jutányos áron ad el Gyulán **Wallfisch Bernát.**

Ugyanott 50 akó 1870-ki fehér hegyi bor olesó áron eladó. 33) 3—3

Ez évi aratás után egy CLAYTON és SHUTTLE-WORTH-féle GÖZCSEPLŐVEL rész munkára vállalkozik, ugy erre vonatkozó ajánlatra értesítést ad Mező-Berényben Kaprinay Gábor. 34) 3—3

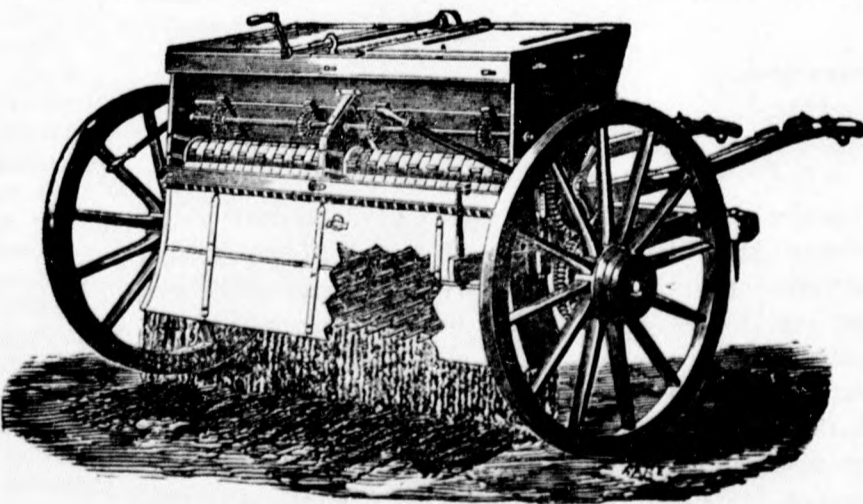
Garrett R. és fiai

Leiston Suffolk angolországi gépgyárának főügynöke **Kotzó Pál** gépészmérnök
Pesten váciut 39. szám,

ajánlja e gyár újabb javított gyártmányait, melyek a világ minden kiállításain több mint 1000 font sterling pénzjutalommal, és több száz arany és ezüst éremmel kitüntettek, névszerint: 4—6

Gőzmozdonyait, melynek 5 légkörű gőzfeszítésre hatóságilag megpróbáltattak nagyobbított tüzi szekrényvel, szab. gőzostóval és előmelegítővel láttattak el, tetemesen csekélyebb tüzelő-anyagot igényelnek, mint minde más ilyenmü gyártmány, munkaképességük pedig a megnevezettet majdnem kétszeresen meghaladják.

Sorvető-gépeit 9. 11. 13. 15. sorokkal, melyeknek hire mint legcélszerűbb gazdasági gépeknek a világ minden részeiben elterjedt;

Gőzcséplőit, melyek a magot tisztá- és polyvától tisztán elválasztják, és a gép másik végén a második szélhuzam által újra megtisztítva súly szerint két osztályra választva, a zsákba vezetik. E gépeket szerkezetük, munkaképességük, egyszerűségük, és tartósságuknál fogva semmi ilyenmü gyártmány felül nem haladja;

Samuelson és társa Magyarország viszonyainak legjobban megfelelő arató- és kaszáló-gépeit

és kéri a t. c. gazdaközönséget, miszerint becses megrendeléseivel öt eleve szerencsétleni sziveskedjék, hogy így minden kívánatnak megfelelhessen.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.